

KRV RETORIKE / MASTILO

miroslav demak

11.

U žutoj pustinji, oko dva dana hoda udaljen od puta, kojim su prenosili stubove iz bivše Kartagine u Budući Keruan, na mestima na kojima nije bio ni njegov otac ni ubijeni brat, našao je na citsak stopala u pesku. Otisak je bio jasan kao da je usećen u kamen. Posmatrao ga je dugo, čak je i merio: odgovara. Stao je pored njega s jedne i s druge strane. Nije se pomerilo ni zrno peska. Nije se videlo ništa. Otisao je bez reči, sve dalje od poznatih puteva, Nije smeо ni da se okrene.

17.

Limun je pao s grane.
Dao znak jutru da se iza rta peščano javi.
Budimo se u hladnoj prostoriji.
Noć je već izvan nas.
Prostorija je bela i jako hladna.
Iza nas i ispred nas jedino Afrika.
Visoka ptica odylači sa sobom mesec
daleko iza humki na plaži
jako nasmejane Afrike.
U humkama je puno žilica.
Hoćemo li stvarno, Velimire Kainoviču,
ispružiti ruke prema suncu?
Suncu se uvek ujutru krvna osveta vrzma po glavi.
Mastilo, krv retorike suši se
na beloj koži jareta.
Ispred nas i iza nas samo Afrika.
I neka čudna grana limuna.

21.

Počelo je da svijeće
ali još uvek nije bila nedelja.
Stari gospodin Zigmund,
sa svakim okom u drugom svetu,
iskrivo je vrat iza prozorskog okna
kao da nekog čeka.
Još uvek nije bila nedelja
iako je subota prošla.
Ulicom,
tek što je s krova
velike žute zgrade s kupolom
otpalo parče crepa,
prošao je mladić.
Nije gledao ni levo ni desno.
Ipak je video više.
Bio je savršeno izmiren sa svetom.
I već je bila nedelja.
Samo je još stari gospodin Frojd,
s oba oka u sebi, svakodnevno progovorio:
Zašto ne oca, Kaine?
Zašto ne i oca?

25.

Kako je taman i gust pramac broda
u smehu delfina.
Zapenušano polje pšenice,
to žensko,
iz sebe hoće.
U brod, u nebo, sigurno bliže,
od svake nade.
Pepeo veje kao crna magla posle plamena.
Muškog.
Ili to noć učvršćuje formu
jednom presećenim repom sirene.
Dno broda usred noći, sija, a nas je sve više.
Gladnji, sa srcima sporim
i poljupcem prašine na ledima
još od unezverenog proleća.
Parčići palmine kore
i belina sipevine kosti
sa svojom tulom iskrivljenom poput
papagajskog kljuna, Kaine.
A nas je sve više,
neubedljivih, sitničavih, nejasnih i uzdrhtalih.
Krenuli bismo u talase. U tečno svetlo.

Kako je taman, kako gust, čvrste forme
pramac broda noću.
U smehu delfina.

Sa slovačkog preveo autor

JUNI / JULI

milan dunderski

MIT O TELESNOJ TEMPERATURI

najpre su imali hitro srce i rosa im je padala po nausnicu i kosi u kamenoj šilji govor je bio magla i lišće kroz koje se načas pojavi mračno lice i nestane zatim su upalili vatru legli na pod i disali sporo vodi su prišli pod toplim krznom oko pobodenog štapa gde zastaje trava i krug leđa pili su kupali se onda je na obali u mulju pokopana utopljenica sa providnim kamenom na vratu noću je otkopao njen toplokrvni ljubavnik i tako ih je snašao udes njihovo potomstvo rađalo se nago i oni su to znali zato su se skupljali u grupe slagali drvo i kamen i sahranjivali se jedan iznad drugog dozivali spas dizali utvrđenja hramove obeležavali ih i nosili javnu očeću ali temperatura se gasila ostavljajući na telu trag starenja prolazak varvara samo je seta u sećanju strastvenih žena (njihovi oznojani konji u štali na senu noćivaju) tek kroz nestalne uspomene vraćao se idol sa toplim dahom koji se brzo kreće i ne zadržava se sa čvrstim udom koji se ne umara mlad na samrti

JUNI/JULI

noć u šumi ni lepet ni plod sa visine da klizne u šuštavo granje samo se lunarni sjaj imele provlači kroz maglu ispred je polje beli krim i jednovrsni ljiljan put što se račva pod praznom senkom bresta dvoreda maslina potok na kom se njiše list mesečine i vinova loza čine rub sa druge sa leve strane to rub je brežuljku koji daje ravnotežu i završni pogled u tamu § Šumo pozdravlja te uljez sa tamnim glasom prešao je more i iznuren sred šiblja pred tvojim zidom stoji moli te za reč što oko starih stabala struji put da mu osvetli Šumo govori ti u pola glasa onaj što se kloni zveri i ruke na grudima što steže treset je pod njim — kuda treba poći u svim tim kućama neko je umro poslednji put prepoznao lice šare na tavanici dok se vrtoglavu umnožavaju i rastu samo na strogo vezanom užetu rublje je stajalo mirno veš koji su zaboravili skinuti flašice sa lekovima voće prolazni list novine na noćnom stolu u trenutku pre no što će pasti gurnut rukom kada se telo neznatno pomerilo (poslednji put) prema vratima

MIROSLAV DEMAK rođen je 1948. u Staroj Pazovi. Diplomirao je na Filozofskom fakultetu Univerziteta Komenskog u Bratislavi. Radi kao urednik časopisa za književnost i kulturu »Novi život« u Novom Sadu. Objavio je siedecet knjige u izdanju novosadskog »Obzora«; *Sa otvorenog dlanu*, pesme, 1974; *Priče o tri umetnika*, priče za decu, 1977; *Troglavski zmaj Steva*, priče za decu, 1979. U Staroj Pazovi 1977. objavio je zbirku pesama *Zodijak sa sonetima*. V. Hronca. Za knjigu *Priče o tri umetnika* dobio je republiku nagradu »Neven«.

MILAN DUNDERSKI rođen je u Srbobranu 1952. Na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu apsoluirao je na odseku jugoslovenske književnosti. Član je redakcije »Polja«. Objavio je knjige stihova *Okoval rebrima*, Matica srpska, 1973. i *Mriva priroda*, »Stražilovo«, Novi Sad 1979. Živi u Srbobranu.

SVETLOSNI UDAR

miroslav dudok

MIROSLAV DUDOK rođen je 1952. u Erdemiku. Osnovnu školu je završio u rodnom mestu, gimnaziju u Bačkom Petrovcu, a Filozofski fakultet u Bratislavi (slovački jezik i književnost). Bio je prvi urednik rubrike poezije (Rozlety) časopisu Vzlet. Od 1976. do 1977. radio je kao urednik u RTV Novi Sad. Sada je asistent na Filozofskom fakultetu u Novom Sadu. Izdao je knjige pesama *Stenpiše u pesmu* (Schody do bánske), Kulpin, 1975. i *Svetlosni korbač* (Svetelný korbač), Obzor, Novi Sad, 1977.

POSUDA MUNJE

Svetlošću saznanja sve smo teži
Pukotinom munje
Doprila je do nas
Napetost u tačno omeđenoj posudi

Ivice gorebole
(Umorom je obeležen moj tekst)
Hteo bih da napišem makar jedan stih
Da bi ga neko rekao
Ali upravo sada
Zainat mi zjapi rupa u sećanju

Njome prosejavamo od vrha do dna
Naše su ruke kratke
Dižemo
Kao prvorodenče
Živo je

Svetlošću saznanja sve smo teži

TRENUTAK

Iza plavog kostura šljive
U dubokom prostoru jeseni
Ponire ptica

Kristalnim korakom marširalo je lišće
Pod psećom komandom
U mrtvački sanduk

U mrtvoj tački ustajene kretnje
Ustrnula je zemlja

POSLE RASTANKA

Ne iznenaduje me dubina misli kad ostanem
sam
Bledi kao svetleća neonska cev
Po danu

Nemušta knjiga ravnice seje tugu u magli
Struja vina ne struji žilama
Kamene šume

Nemušta magla je knjiga ravnice

Suši se
Kao stabiljika
Kao čokoti katedrala

BESKONAČNI POSAO

Grafičarima

Dugo sam razmišljao
Da li da završim započet posao
Da li će moje delce
Nadživeti
Sve jezičke i pravopisne reforme
Prišao sam odisejevskim korakom
Da dan sjaj obliku
Al pade mrak
Novi zraki rani
Nova mesta mog interesovanja
Ovim beskonačnim poslom
I ja se vratih
Smelo početku

HLEB

Režemo na kriške
Ali vidimo ga kao celinu
Topli damari
Žara cede mehur
Sećanja

Baka se moli
Da konačno već pljusne kiša sreće
Na plodno tlo
Mi veselo brojimo kapi
Smejemo se od raskoši
A niko izgleda ne premećuje
Kako promiču dani
Toplotom debele kriške

A onda svaki
svojim putem

ISTOVREMENO

Lampa postoji Svetli
Njen treptaj preplavljuje stvari i čvrste
stavove
Kada želimo da se probijemo iz obruča
Sužavamo krug
Ovakao a možda i obratno

Tačan sam sat
Ispod zraka
Moje skazaljke se okreću
Istovremeno
I napred i nazad

PRED KRAJ IGRE

Dopire iz nas narandžasti povetarac
Zaboravljamo
Rukopisni san obredno završava
Svoju ulogu
Umoran traži potomke trave
Poslednji naš narandžasti zrak
Poseduju drugi

Sa slovačkog preveo
Vičazoslav Hronjec